

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ СУД У НОВОМ САДУ
Гж2. 287/17
05.06.2017. године
НОВИ САД

У ИМЕ НАРОДА!

Апелациони суд у Новом Саду, као другостепени грађански суд, у већу чији је председник судија Шалић Душица, а чланови судије Бајић Верица и Пејак Прокеш Оливера, у правној ствари тужиља **АА и ББ**, коју заступа мајка – законска заступница **АА** из ..., коју заступа пуномоћник Бачић Мартин, адвокат из Суботице, против туженог **ВВ** из ..., кога заступа пуномоћник Сабакош Роберт, адвокат из Суботице, ради утврђења права становања, решавајући по жалби туженог која је изјављена против пресуде Основног суда у Суботици П.284/2016 од 22.03.2017. године, у нејавној седници већа која је одржана 05.06.2017. године, донео је

ПРЕСУДУ

Жалба туженог **СЕ УСВАЈА**, па се пресуда Основног суда у Суботици П. 284/2016 од 22.03.2017. године **ПРЕИНАЧАВА** тако што се захтев за утврђење да се тужиљама до 25.03.2018. године установљава право службености становања на сувласничком делу туженог који представља 1/2 непокретности уписане у лист непокретности ... к.о. ... парцела бр. ... земљиште под зградом – објектом са 149 м², ... земљиште под зградом – објектом са 84 м², ... земљиште уз зграду – објекат са 492 м², те породичне стамбене зграде ... саграђене на парцели ... **ОДБИЈА**.

Тужбени захтев којим је тражено да суд обавезе туженог **ВВ** да се исели из описане стамбене зграде и испразни је од ствари и лица у року од 15 дана као и да се обавезе на трпљење уписа права службености становања у корист тужиља у катастру непокретности **СЕ ОДБИЈА**.

Одбија се захтев тужиља за накнаду парничних трошкова.

Обавезује се тужиља првог реда да туженом надокнади трошкове првостепеног поступка у износу од 142.500,00 динара у року од 15 дана под претњом извршења.

Обавезује се тужиља првог реда да туженом надокнади трошкове другостепеног поступка у износу од 33.000,00 динара у року од 15 дана под претњом извршења.

Образложење

Побијаном пресудом је усвојен тужбени захтев, па је утврђено да тужиље имају право службености становања на сувласничком делу туженог који је 1/2 описане непокретности, туженом је наложено да се из те непокретности исели у року од 15 дана, те да трпи упис овог права у евиденцији непокретности, с тим што се то право установљава до 25.03.2018. године. Тужени је обавезан да тужиљама надокнади парничне трошкове у износу од 138.800,00 динара.

Тужени је благовремено, преко пуномоћника, изјавио жалбу из свих разлога предвиђених чл. 373. ст. 1. ЗПП-а са предлогом да овај суд побијану пресуду укине. У жалби се, као и током поступка, оспорава основ тужбеног захтева, те указује да је тужени незапослен, не остварује право на пензију, нема другу непокретност где би становао и иселењем би била угрожена његова егзистенција.

Одговор на жалбу није достављен.

Овај суд налази да је жалба основана, односно да је побијана пресуда донета погрешном применом материјалног права.

Првостепени суд је утврдио да су тужиља првог реда и тужени бивши супружници, да је њихов брак разведен пресудом Основног суда у Суботици П2. 851/15 од 24.02.2016. године. Истом пресудом је млт. кћер странака, овде тужиља другог реда, рођена ... године, поверена мајци на вршење родитељског права, а два сина рођена у браку странака су пунолетна. Тужиља другог реда је на школовању у ... и у родитељску кућу долази викендом.

Непокретност из које се тражи иселење туженог и установљење права становања на његовом сувласничком делу, а до 26.03.2018. године када ће тужиља другог реда стећи пунолетство, је породична стамбена зграда уписана у евиденцији непокретности са 149 м² (а на лицу места та квадратура је 230 м²). Бивши супружници су укњижени као сувласници ове непокретности, свако у по 1/2 дела. Поред поменуте стамбене зграде на истој парцели се налази и помоћни објекат од 84 м² који је коришћен као пословни простор – складиште за робу, а исти има и санитарни чвор и још неколико просторија.

Породична стамбена зграда је са две етажe и има два улаза, тужиља користи спрат, а тужени приземље, с тим што не постоји физичка баријера за кретање свих чланова који непокретност користе и до делова у којима борави други сувласник. Млт. тужиља викендом долази у родитељску кућу, користи тада собу на спрату, а некад преспава код бабе по мајци. Тужени не спречава тужиљу другог реда, као своје дете, да користи кућу, он је некад одвози или довози из ..., нису у поремећеним односима.

Вештачењем је утврђивано да ли непокретност може да се физички подели сразмерно величини сувласничких делова бивших супружника, на начин да свака од целина има посебан струјомер, купатило, кухињу, те је утврђено да би за деобу са приближним вредностима новостечених стамбених делова било потребно улагање од око 417.274,00 динара по налазу једног вештака, односно 482.490,00 динара по налазу другог вештака.

Налазећи да се ради о знатним улагањима, првостепени суд је усвојио тужбени захтев, утврдио да тужиле имају право становања на сувласничком уделу туженог, а будући да је друга половина сувласништво тужиле првог реда, тиме би оне имале за становање целу непокретност (до пунолетства тужиле другог реда), док је туженом наложено исељење.

Овај суд налази да и тужба и првостепени суд имају погрешну полазну претпоставку код тумачења шта подразумева право становања и који су услови за установљење овог права.

Породични закон у чл.194. регулише право становања (*habitatio*), па тако предвиђа да ово право траје до пунолетства детета, а да га имају дете и родитељ који врши родитељско право, да га имају на стану чији је власник родитељ који не врши родитељско право, те да ово право имају ако дете и родитељ који врши родитељско право немају право својине на усељивом стану и ако установљење овог права не би представљало очигледну неправду за другог родитеља.

У конкретном случају, родитељ који врши родитељско право је сувласник са родитељем који не врши родитељско право и то на стамбеној згради са две етажне у укупној површини од 240 м², од чега је укњижена непокретност са 149 м² и помоћној згради површине 84 м², у којој непокретности сувласници и живе. Тужилама ово право становања у спорној непокретности тужени не оспорава, нити угрожава, ни условљава. Дакле, тужила првог реда, као родитељ који врши родитељско право има сувласнички удео у непокретности у којој станује, и тај сувласнички удео тужиле првог реда је једнак сувласничком уделу туженог. Тужени нема, као ни тужиле, неку другу непокретност у којој би могао да живи. Тужиле претендују на право становања на целом објекту, дакле на 240 м², уз исељење туженог. При свему томе, тужила другог реда живи и школује се у ..., а родитеље посећује, односно у родитељску кућу долази повремено – викендима.

Више је него очигледно да у конкретној ситуацији није било места за усвајање тужбеног захтева. Исељење туженог из куће од 240 м² и довођењем истог у позицију да нема решено стамбено питање, уз омогућавање тужилама да користе за своје стамбене потребе 240 м² (и то млт. тужила фактички само викендом или у току распуста) је очигледна неправда за туженог. И не само то. Није било ни полазног услова – да родитељ са малолетним дететом нема право својине на усељивом стану. Тужила првог реда, као тај родитељ, има у сувласништву стамбени објекат који по својој квадратури свакако има капацитет да збрине стамбену потребу оба родитеља и млт. детета.

Хабитацио се установљава да би се заштитило право на стамбени простор незбринутог родитеља и млт. детета, дакле пре свега да би се заштитило дете и његове стамбене потребе. Овде такву стамбену потребу детета нико не угрожава. Сувласништво на породичној стамбеној згради утврђене квадратуре представља решено стамбено питање оба сувласника. Посебно што се у току поступка, од тужбе, до навода странака и њихових исказа приликом саслушања елементи насиља у породици нигде не помињу. Навод тужбе да тужила првог реда не може да станује са туженим зато што он не води рачуна о кући и што њих двоје имају различит начин живота, нису основ за његово исељење, да би њој и млт. тужили када повремено дође из ..., требала да буде на располагању цела непокретност.

Хабитацио решава стамбени проблем детета, установљава се искључиво у интересу млт. детета и уопште му није циљ решавање или разрешавање имовинских

односа бивших супружника. Због тога у конкретном случају није од пресудног значаја да делови које би супружници одвојено користили буду међусобно исте вредности. Овде је суштина да право становања детета, које фактички више времена проводи на школовању у иностранству, није угрожено, нити је током поступка утврђено или поменуто било које понашање туженог које би стамбено питање детета доводило у питање. Наравно, одсуство детета због школовања не треба третирати као потпуни губитак стамбеног простора који би детету био синоним породичног дома и осећаја припадања некој стамбеној целини или делу те целине који би дете идентификовало као свој. Дакле, не налази овај суд да дете због одласка на школовање у иностранство има мање права на дом и решено стамбено питање, али у ситуацији као што је конкретна, није било основа за установљење хабитациа на сувласничком делу туженог, нити је било места налагању његовог иселења.

Већ је речено да се у овом поступку не могу решавати имовински односи бивших супружника, тако да сувласници могу у складу са одредбама Закона о ванпарничном поступку уредити начин коришћења сувласничке ствари, извршити физичку или цивилну деобу, при чему ни један од ових поступака не угрожава другог сувласника и његова права, нити било чију стамбену потребу доводи у питање.

Налазећи да није било услова за установљење права становања на сувласничком делу туженог, овај суд је побијану пресуду преиначио применом чл. 394. ст. 1. тач. 4. ЗПП-а.

Будући да је првостепена пресуда преиначена у делу којим је одлучено о главном захтеву, морала је бити преиначена и одлука о трошковима. Тако је захтев тужиља за накнаду трошкова одбијен, а тужиља првог реда је обавезана да туженом надокнади парничне трошкове првостепеног поступка и то за састав одговора на тужбу 22.500,00 динара и за пет заступања по 24.000,00 динара.

Такође је обавезана да туженом, према висини опредељеној у трошковнику, надокнади трошкове састава жалбе 33.000,00 динара. Одлука о трошковима донета је сходно чл. 165. ст. 2. ЗПП-а.

Председник већа – судија

Душица Шалић с.р.

зто: